

Al 344

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o wniosku posła Oleśnickiego w przedmiocie klęsk elementarnych, o wniosku posła Stapińskiego tejeż sprawy dotyczącym, tudzież o innych wnioskach i petycyach względem udzielenia pomocy ludności dotkniętej nieurodzajem oraz klęską pożaru.

Wysoki Sejmie!

Wniosek nagłący posła Oleśnickiego postawiony 16. b. m. domaga się uchwalenia wydatnej pomocy z funduszków krajowych dla ludności rolniczej, dotkniętej klęską nieurodzaju, tudzież wezwania c. k. Rządu o udzielenie zasiłków z funduszków państwowych, niemniej też o odpisanie podatków.

Wniosek nagłący posła Stapińskiego żąda przeznaczenia sumy 2 milionów koron z funduszu krajowego na wspomóżenie ludności rolniczej, nieurodzajem dotkniętej, oraz na zakupno ziarna do zasiewów ozimych i jarych, tudzież wezwania c. k. Rządu o asygnowanie 1½ miliona koron dla naszego kraju z funduszków zapomogowych przez Radę Państwa uchwalonych, i względem odpisania podatków za lata 1907 i 1908.

Oprócz tych wniosków komisji budżetowej do załatwienia przekazanych otrzymała komisja szereg wniosków i petycyi, odnoszących się do pojedynczych powiatów i gmin, nieurodzajem dotkniętych, niemniej też wnioski dotyczące miejscowości, nawiedzonych klęską pożaru.

Są to mianowicie wnioski:

z dnia 16. b. m. L. 2.362. posła Oleśnickiego o zapomogę dla pogorzalców gminy Hirne, pow. stryjskiego;

z dnia 16. b. m. L. 2.360. posła Kuryłowicza o zapomogę dla pogorzalców gminy Jaworzec, pow. liskiego;

z dnia 18. b. m. L. 2.486. posła Kuryłowicza o zapomogę dla pogorzalców gminy Jastrzębice, pow. sokalskiego;

z dnia 20. b. m. L. 2.589. posła ks. Mazikiewicza o zapomogę dla pogorzalców gminy Wierzbica, pow. rawskiego;

z dnia 20. b. m. L. 2.612 posła Huryka o zapomogę dla pogorzalców gminy Sielec, pow. stanisławowskiego;

z dnia 20. b. m. L. 2.613. posłów Huryka i Barabasza o pomoc dla dotkniętej klęską nieurodzaju ludności powiatów stanisławowskiego i bohorodeczańskiego;

z dnia 20. b. m. L. 2.614 posła Starucha o pomoc dla ludności powiatu liskiego z powodu nieurodzaju;

z dnia 20. b. m. L. 2.615. posła hr. Korytowskiego o zapomogę dla pięciu gmin powiatu tarnopolskiego z powodu nieurodzaju i gradobicia;

z dnia 20. b. m. L. 2.616. posła Sali o pomoc dla pogorzalców gminy Milno i Suchowola, powiatu brodzkiego;

z dnia 20. b. m. L. 2.611. posła Oleśnickiego o zapomogę dla pogorzalców gmin Podhorodce i Podborce, powiatu stryjskiego, tudzież petycyę:

L. 2.585. gminy Niepla, pow. jasielskiego, gminy Rzepiennik strzyżowski, gminy Tarnawa, pow. Bocheńskiego, gminy Zbydniów, pow. bocheńskiego, gminy Sulistrowa, pow. krośnieńskiego, gminy Wierzbanowa, gminy Siedliska, pow. brzozowskiego, gminy Grabie, pow. wielickiego, gminy Filipowice, pow. brzeskiego

L. 2.583. gminy Brzyska, gminy Skołoszyn, gminy Bączal górna, gminy Wróblowa, gminy Lipnica górna, gminy Makowiska, gminy Łysa góra, gminy Sławęcin, gminy Siedliska, gminy Żmigród stary, gminy Przysieki, powiatu jasielskiego.

L. 2.460. Wydziału powiatowego w Nadwornie o pomoc dla złagodzenia klęsk wynikających z braku zboża i paszy.

L. 2.474. gminy Żydaticze pow. lwowskiego o zboże na zasiew.

L. 2.494. gminy Germakówka pow. borszczowskiego o zapomogę dla pogorzalców.

L. 2.496. tejsze gminy o zboże na zasiew.

L. 2.530. gminy Zawada o pomoc z powodu nieurodzaju.

L. 2.531. gminy Kwiatonowice z podobnem żądaniem.

L. 2.537. gminy Ustrobnia o zboże na zasiew.

L. 2.675. gminy Zalasowa o pomoc z powodu gradobicia.

L. 2.695. gminy Sporysz pow. Żywieckiego o zasilek dla pogorzalców.

L. 2.705. gminy Jawornik pow. myślenickiego o zboże na zasiew.

L. 2.706 tejsze gminy w tejsze sprawie.

L. 2.707 gminy Sokolniki pow. lwowskiego o zapomogę na zasiewy.

L. 2.719. gminy Nienaszowa pow. jasielskiego o zboże na zasiew.

L. 2.733. gminy Lanckorona w tejsze sprawie.

We wszystkich wnioskach i petycyach, odnoszących się do klęsk elementarnych, jest mowa o zupełnem niemal wyginięciu żyta, tak iż zabrakło tego ziarna do zasiewu, o bardzo słabym zbiorze pszenicy, a częstych wypadkach nieurodzaju kartofli.

W samym powiecie stryjskim oblicza poseł Oleśnicki szkodę na około 500.000 K.

Gradobicie wyrządziło wielkie szkody w pięciu gminach powiatu tarnopolskiego, w ośmiu gminach pow. podhajeckiego, 16 gminach powiatu stryjskiego, nie mówiąc o innych pojedynczych gminach. Brak paszy w powiatach: stanisławowskim, bohorodczańskim, liskim spowodował wyprzedaż bydła i spadek cen tegoż. Z wielu powiatów są skargi o szkody wyrządzone przez myszy polne. Nawet z powiatów zachodnich są petycyę gmin o zasilek na zasiewy, przyczem jest wyrażoną obawą, że jeśli nadzwyczajna pomoc nie nadejdzie — pola zostaną nieobsiane, a tegożoczna klęska oddziała także na rok przyszły.

Dokładnego obrazu klęsk zestawić niepodobna z tych materyałów, jakie komisyi dostarczone zostały. To jednak jest niewątpliwe, że obok klęski ogólnej w zasiewach ozimych, które wyginęły podczas ciężkiej zimy, a jeżeli wyszły z pod śniegu, to ucierpiały wielce podczas posuchy wiosennej, są także liczne wypadki nieurodzaju zbóż jarych, oraz szkód wyrządzonych gradobiciem i powodzią. O braku paszy świadczy spadek cen bydła, uszczuplający dochody ludności włościańskiej. Jest też obawa, że skutkiem wysprzedaży bydła obniży się stan inwentarza ze szkodą dla dalszego gospodarstwa włościan.

Komisya nabrała przeto przekonania, że zachodzi potrzeba rzeczywista udzielić ludności dotkniętej klęskami elementarnemi pomocy z funduszków krajowych, pozostawiając użycie sumy na ten cel wyznaczonej Wydziałowi krajowemu.

Ponieważ ze strony c. k. Rządu już pewne zasiłki wypłacone zostały, a liczyć można na dalszą pomoc rządową, w którym to celu Komisya odpowiednią rezolucyę przedkłada, przeto okaże się potrzeba porozumienia między Rządem a Wydziałem co do użycia funduszków, przeznaczonych na złagodzenie następstw klęsk elementarnych. Lecz te fundusze, jakimi Rząd obecnie dysponuje, są niewystarczające i koniecznem jest znaczne ich podwyższenie, co zapewne w drodze parlamentarnej nastąpi.

Komisya budżetowa, mając na uwadze zły stan finansów krajowych, postanowiła pomoc kraju ograniczyć do sumy 500.000 K, z której Wydział krajowy będzie mógł udzielić zasiłki przynajmniej w wypadkach najnaglejszej potrzeby. Komisya świadomą jest tego, że proponowana suma jest szczupłą wobec rozmiarów klęsk, lecz pomoc w takich wypadkach jest w pierwszym rzędzie obowiązkiem państwa, które rozporządza daleko większymi środkami finansowymi.

Komisya budżetowa przedkłada zatem następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przeznaczą z funduszu krajowego sumę 500.000 K na udzielenie pomocy ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1907, do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Wydział krajowy może przeto w granicach tej sumy udzielać zasiłki bezwrotne na zakupno zboża i paszy, tudzież zapomogi dla pogorzalców, a według własnego uznania przyznawać także powiatom subwencye na roboty publiczne, dla dostarczenia ludności zarobku.

Wydział krajowy wejdzie w porozumienie z c. k. Rządem celem udzielenia tych zasiłków, ze względu na fundusze państwowe na tenże cel przeznaczone.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd o udzielenie ludności dotkniętej klęskami elementarnemi wydatnej pomocy z funduszków państwowych, tudzież aby

a) zarządził odpisanie podatków gruntowych z gospodarstw nawiedzonych klęskami i wstrzymał względem tych gospodarstw egzekucyę podatkowych zaległości;

b) przeznaczył znaczniejszą ilość soli bydłowej na rozdanie bezpłatne rolnikom dotkniętym brakiem paszy;

c) wydał odpowiednie zarządzenia względem tępienia myszy polnych;

d) przyznał ulgi taryfowe dla przewozu paszy i soli bydłowej, tudzież zboża przeznaczonego na zasiew lub na wyżywienie ludności.

3. Wymienione w sprawozdaniu Komisyi petycye przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skalkowski.

